

2. usnáší se, že v cenném úsilí uskutečněném doposud Mezinárodním úřadem práce činností dokumentační ve věci sociálního pojištění má být pokračováno a že má soustřeďovati a rozděleti všeliké informace týkající se:

- a) vývoje zákonodárství ve všech odvětvích sociálního pojištění;
- b) výsledků dosažených v jednotlivých zemích a v různých odvětvích sociálně pojišťovacích, zejména pokud jde o jednotlivé kategorie zaměstnanců a počet osob pojištěných a pojištění požívajících, o druh a rozsah poskytnutých dávek, o požadované příspěvky a jejich rozvržení na jednotlivé kategorie přispěvatelů, o nakládání pojistnými fondy, jakož i pokud jde o výlohy institucí sociálně pojišťovacích, spojené s poskytováním dávek a náklady správními.

Informace poskytované Mezinárodním úřadem práce obsahujtež pokud možno podrobné údaje pro každou zemi a každý druh rizika, týkající se:

- a) Tříd a počtu osob krytých pojišťovacími systémy, se zvláštním udáním ve kterých povoláních pojištěnci jsou samostatně výdělečně činní, ve kterých dělníci, a ve kterých zřizenci (úředníci), a také se zvláštním udáním, jde-li o pojištění povinné či fakultativní;
- b) tříd a počtu osob nekrytých;
- c) dávek naturálních a peněžitých, jejich výše, trvání a požadovaných podmínek, za kterých jsou poskytovány;
- d) rozvržení výloh mezi stát či jinou veřejnou korporaci, a mezi zaměstnavatele a pojištěnce;
- e) celkového ročního nákladu připadajícího na každou ze svrchu uvedených tří kategorií přispěvatelů, a poměru příspěvků zaměstnavatelských a dělnických k výši mezd;
- f) přesných method správy ústřední a místní;
- g) úhrnných nákladů spojených s poskytováním dávek a výlohami správními, počtu pojištěnců požívajících dávek, a to naturálních a peněžitých, jakož i vlivu těchto nákladů na hospodářskou situaci země;
- h) použití pojistných fondů k zvýšení úrovně veřejné hygieny.

Přeložil dr. Jos. Skoch.

Ze Sociálního ústavu Československé republiky.

Podzimní období své činnosti zahájil Sociální ústav ustavením pro nové tříletí II. a III. sekce, které byly podle usnesení sborového sedění reorganisovány. 9. října ustavila se sekce II. pro dělnickou ochranu, sociální pojišťování, družstevnictví a socialisaci, jejímž předsedou byl zvolen univ. prof. dr. E. Schoenbaum, ředitel Všeobecného pensijního ústavu, místopředsedou senátor Frant. Modráček a jednatelem dr. J. Kotek, mín. místotajemník. Sekce projednala velmi podrobně za živého a činného zájmu členstva svůj pracovní program pro příští rok. Do něho bylo zejména pojata zkoumání o skutečné mzdě dělníků u nás a v cizině, jež bude spolu řešením otázky drahoty životních potřeb v ČSR. Jednání bude zahájeno referáty o přehledu předválečných a dnešních mezd, o sociálním zatížení průmyslu, o daňovém jeho zatížení a o vlivu naší obchodní a celní politiky na ceny a mzdy. Dále byl dán podnět, aby byly vypsané dvě ceny na literární a vědecké práce o zkušenostech se závodními výbory a o od-

borovém hnutí v Československu (viz dále str. 508). V přednáškové činnosti bude věnována pozornost otázce nezaměstnanosti (H. Fuss), úrazovému pojištění, provádění sociálního pojištění v ČSR. (univ. prof. E. Schoenbaum), platovým systémům státních zaměstnanců (dr. J. Řípa) a j. V publikační činnosti připravují se původní práce o průmyslové demokracii, theoretický rozbor zákona o závodních výborech, studie o soudnictví v sociálním pojištění a překlad publikace M. Ú. P. o základních problémech sociálního pojištění, podávající přehled sociálního pojištění ve všech průmyslových státech.

Sekce III. (pracovní odbor technicko-zdravotnický, výchovný a humanitní) ustavila se 16. října. Jejím předsedou byl zvolen univ. prof. dr. Frt. Procházka, místopředsedou min. rada ing. B. Pokorný, vrch. živn. inspektor a jednatelem dr. J. Janovský. Při jednání o programu činnosti pro příští rok poukázal ing. Pokorný k tomu, že počet úrazů v průmyslu v poválečné době citelně stoupl. Zjev ten je jistě povážlivý. Ministerstvo sociální péče sice obnoví komisi pro zabraňování úrazům v průmyslu a pro ochranu zdraví dělníků, ale je vhodné i v Sociálním ústavě věnovati pozornost pracovnímu programu komise té a zangažovati pro problém uvedený i širší veřejnost. Věc stane se předmětem debatní schůze III. sekce. Jinak chce odbor ve své nejbližší činnosti věnovati pozornost pijáctví a zákonné úpravě boje proti alkoholismu v cizině, studiu sociálních příčin úbytku porodů a úmrtnosti kojenců, studiu zákonné úpravy boje proti tuberkulóze (materiál již získán ze Severoamerických spojených států, Francie, z Itálie, Holandska, Německa, Norska, Rakouské republiky, Rumunska, Španělska, Švédska a Švýcarska), sbírání archivního materiálu o pracovních poměrech, dochovaného v registraturách průmyslových závodů a otázce zásahu státní správy do organizace dobrovolné péče.

Sekce I. (pro theoretická badání) zahájila svoji přednáškovou činnost společně s Masarykovou sociologickou společností a uspořádaly 12. října přednášku dra Jindřicha Kohna »Sociologické poznávání a dějinné sebepoznávání v Masarykově díle Světová revoluce«. Přednáška vyjde tiskem v úplném znění a proto Sociální revue nereprodukuje jejího obsahu. Další přednášku uspořádal první pracovní odbor 26. října, kdy promluvil v jeho středu známý americký sociolog prof. H. A. Miller (Ohio state university) o sociologických poznátcích, získaných v americké imigrační otázce, tedy o thematu, které se velmi živě dotýká i našeho státu, zúčastněného poměrně dosti značně na zámožském vystěhovalectví. Ukázal, jak závažným problémem je imigrační otázka pro samu Ameriku. Vždyť v S. S. A. odhaduje se počet občanů, kteří jsou sami imigranty nebo bezprostředními jejich potomky, na 13 milionů. To jsou přistěhovalci, kteří převážnou většinou přišli do Spojených států v posledních letech. Abychom poznali zvláštní ráz této složky amerického obyvatelstva, je nutno zjistiti motivy, které vedou k vystěhovalectví. Stará americká theorie je, že do Ameriky stěhují se občané evropských států, aby nabyli svobody buď náboženské nebo politické. Dnes ovšem již tato theorie není pravdivá. Motivы vystěhovalectví jsou sobecké: jsou to touha po dobrodružství, po bezpečnosti, po uznání a úspěchu, po ohlasu. Přistěhovalce, které vedla pohnutka prvá, vyznačuje proto silný individualism. Přistěhovalce vedené touhou po bezpečnosti nejen životní a právní, nýbrž i hospodářské vyznačuje snaha pevně se usadit, zakotvit v novém světě. To platí na př. o Češích v Chicagu. Přistěhovalci třetí kategorie vyznačují se usilovným hledáním vhodného pole práce, která by jim dala uznání a úspěch. Tito často, když nabyli jmění, vracejí se do staré vlasti. Čtvrtou kategorií vede

touha po ohlasu, po opětování vlastních citů a myšlenek. To způsobuje, že se přistěhovalci organisují v tisíce a tisíce společných krajanských. Přistěhovalci tito přicházejí do Ameriky obyčejně ve skupinách a i v Americe, jsouce ovládnáni duchem družnosti, připojují se ke svým krajanům. Výjimkou je jenem vystěhovalec, vedený touhou po dobrodružství. Všichni ostatní přistěhovalci tvoří vlastně v Americe kolonie své rodné země, proniknuté jejím duchem. Každá z těchto národních skupin je rázovitá. Pochopíme ji jen, poznáme-li zemi, odkud přišla. Přistěhovalci ze zemí, kde byl ohrožen jejich jazyk, jako na př. Čechové nebo Poláci, lpí na svém jazyku a hájí jeho práva i v nové vlasti. Přistěhovalci ze zemí, ve kterých nebylo národního utlačování, assimilují se v Americe mnohem rychleji. Na př. Švédové, kteří nikdy nežili pod cizím panstvím, ač jich je na počet stejně jako Čechů, mají jediný týdeník, kdežto Čechové mají 8 deníků a řadu týdeníků. Jiným důležitým momentem, který vyznačuje ráz té které přistěhovalecké složky, je náboženství. Poměr k náboženství závisí na historii národa. V severní Americe dějinně prvá silná přistěhovalecká vrstva byli puritáni z Anglie, druhá přistěhovalecká vlna přivedla tam Irčany, kteří jsou tuzí katolíci, stejně jako z přistěhovalců novějších Poláci. U obou je katolictví tak výraznou složkou života národního proto, že jim bylo ve staré vlasti násilím bráno. Katolictví i v Americe je spojuje národně, i když společensky jsou roztrženi. Náboženský moment hraje v životě americkém značnou úlohu a Američané, kteří neznají náboženských dějin českého národa, nemohou na př. pochopiti, že Češi, i když jsou katolíky, jsou často nábožensky vlažní nebo naladěni přímo protikatolicky. To i při tom, že právě odpor proti katolickému elementu ozývá se v Americe jako spodní tón jejího odporu proti přistěhovalcům. Jiný moment, který je společný všem přistěhovaleckým skupinám, je láska k nové vlasti, která se probouzí velmi záhy u všech přistěhovalců. Všichni již v druhé generaci ztrácejí těsnou citovou souvislost s rodnou svojí zemí v Evropě. Tím však je druhá generace přistěhovalecká desorientována. Nesplynula ještě zcela s novou vlastí a vlast starou již ztratila. Vliv toho je patrný na její mravní bytosti: zde je jeden z momentů, jímž vysvětlíme, že téměř $\frac{9}{10}$ mladistvých provinilců jsou děti přistěhovalců. Dříve přistěhovalci nebyli nuceni učit se anglicky, ale učili se, protože znalost angličiny byla pro ně velmi cenná prakticky. Děti naučili se anglicky vesměs. Po válce i Američané stali se stoprocentními vlastenci a nutí každého učit se anglicky. Zajímavé je, že vliv toho na rozšiřování angličiny mezi přistěhovalci není příznivé. Naproti tomu v Chicagu, kde 75% obyvatelstva jsou přistěhovalci nebo jejich potomci, když své doby bylo povoleno vyučovati cizí děti v jejich mateřtině, byla tím zřejmě posílena ochota učit se angličtině pro životní praxi. Jak silně se uplatňuje u každé skupiny přistěhovalecké její národní rázovitost a soudržnost, ukazuje život téměř denně; tak na př. 6. července 1915 sešlo se v samotném Clevelandu na 20.000 Čechů ke své národní slavnosti; v Clevelandu uvidíte pemníky vynikajících mužů, Čechů, Poláků, Maďarů atd. Ukazuje se, že nejlepší civilisace není uniformní. Dnes na mnohých školách v Americe zavádějí český den, polský den atd., kdy děti toho kterého národa snaží se svým spolužákům ukázat, co jejich národ vykonal velkého. Tím způsobem nejlépe se využívá ctění hrdin, které má přece tak značnou výchovnou moc. Assimilace i při tom zůstane přirozeným důsledkem vývoje, který se však neurychlí žádným násilím, spíše pozdrží. — Po přednášce vznesli posluchači na prof. Millera některé dotazy, tak na př. otázku, která národnost se nejvíce v Americe assimiluje. Odpověď, jež ostatně vyznívala již z dřívějších vývodů řečníkových, byla, že nejvíce se assimilují ti, kdo ne-

podlehli psychose útisku, kdo neprošli ohněm násilného odnárodňování, jako Němci, Švédové a pod. K dotazu, jaká je budoucnost imigrace, uvedl prof. Miller, že nelze počítati na to, aby dnešní restriktivní zákon, omezující přistěhovalectví do Ameriky, byl zrušen. Motivy jeho jsou i sociální: přistěhovalci jsou pro americký průmysl lacinou silou pracovní, která stlačuje životní úroveň amerického dělníka.

Z cizích hostů přednášel v Soc. ústavě 30. října univ. prof. dr. K. Příbram, sekční šéf v M. Ú. P. v Ženevě o sociální filosofii mírové smlouvy (Die Sozialphilosophie des Friedensvertrages). Uvítán předsedajícím ministrem drem L. Wintrem, uvedl řečník, že rád promluví o závažném a obtížném problému, který je ideovým podkladem mezinárodní organizace práce, ve svém rodném městě a v kruhu odborníků, který se těší velké vážnosti nejen zde, nýbrž i všude za hranicemi Československé republiky. Ve svých výkladech zabývá se pak nejprve sociálně-filosofickým podkladem 13. hlavy mírové smlouvy versailleské Magnae chartae práce. V ní ponejprv bylo oficiálně uznáno, že Společenská organizace je vytvářena nejen podle národů, států, nýbrž i podle tříd. Prakticky dochází uznání to výrazu ve složení Mezinárodních konferencí práce, na něž vysílají státy nejen zástupce vládní, nýbrž i zástupce kruhů zaměstnavatelských a zaměstnaneckých. Jinak myšlenka, která došla výrazu ve formulaci 13. kapitoly mírové smlouvy, je: založit světový mír na sociální spravedlnosti. Při tom ovšem mírová smlouva chce přispěti k vybudování norem sociální spravedlnosti pouze v mezích dnešního kapitalistického řádu hospodářského, jehož základů se nechce dotýkat. Tím jsou dány meze, které nemá překročovat mezinárodní organizace práce, vytvořená mírovou smlouvou. Ale i v těchto mezích má dosti široké pole, na němž může se uplatnit pro blaho lidstva a pro sociální mír. Mírová smlouva staví se vysloveně proti zásadám naprosto volné soutěže na pracovním trhu, hájeným liberalismem. V článku 427. prohlašuje, že práci lidskou za pouhé zboží a předmět obchodu nelze považovati. Z toho vyplývá řada speciálních požadavků pracovní ochrany, z nichž uvádí zejména úpravu doby pracovní, úpravu pracovního trhu, zabraňování nezaměstnanosti, zabezpečení mezd, které by umožňovaly přiměřenou životní míru dělníkovu, technickou a zdravotnickou ochranu dělnictva, ochranu dětí, mladistvých a žen, svobodu koaliční a sociální pojištění, tedy vesměs požadavky, jež mají a mohou dojíti platnosti dnes nebo v nejbližší budoucnosti. Velmi obtížná při tom zůstává otázka stanovení mzdy. Na trhu práce je ten, kdo práci nabízí, poněvadž musí prodati dnes a tedy za každou cenu, vždy stranou slabší. Kdyby rozhodoval pouze zákon nabídky a poptávky, udržovaly by se mzdy jenom na nejnižší míře nutné k životu. Mírová smlouva klade však pro stanovení mezd měřítko sociální spravedlnosti. I když není pochybnosti o tom, že stanovení mzdy má se díti ve smyslu sociální spravedlnosti vesměs cestou kolektivních dohod — neboť jen odborové organizace dělnické odstraňují pro dělníka nevýhodu volné soutěže na straně práce — zůstává přes to otevřena otázka, má-li se mzda stanoviti podle výkonnosti, nebo třeba jenom částečně i podle potřeb. Otázka sociální mzdy ozývá se v poválečném životě hospodářském velmi důtklivě. Ale jsou i otázky, uznané mírovou smlouvou za zralé k řešení, při nichž však naprosto nebude možno držeti se v mezích dnešního hospodářského řádu. V důsledku sociálních reforem, vyznačených mírovou smlouvou, dospějeme na příklad jistě k problému podílu dělníka na řízení podniku. Ani otázka nezaměstnanosti nevyřeší se pouhou podporou nebo pojištěním. Vždyť nejde tu o problém sociálně politický, nýbrž o problém hospodářský a sociální: o otázku vyrovnání mezi produkcí a distribucí

(kupní schopností obyvatelstva konsumujícího). Všechny sociálně-politické otázky jsou konec konců spojeny s otázkou organizace výroby. Nebude tedy možno sociální politiku udržeti v mezích, nedotýkajících se dnešního hospodářského řádu, čemuž se mírová smlouva právě vyhnula. Z toho všeho vyplývá velký význam Mezinárodní organizace práce, třeba by její úprava (usnesení Mezinárodních konferencí práce) neměla moci bezprostředně závazné; neboť vlády jsou pouze zavázány předložit konvence zákonodárným sborům své země. Ale veliký je její mravní význam. Je prvním východiskem cesty, na které v budoucnu, jak důvěřujeme, jednou bude možno vybudovati zásady sociální spravedlnosti formou obecně platnou pro všechny národy a země. Cesty k mezinárodnímu právu práce, k jednotné právní úpravě pracovních poměrů, které se stanou pevným základem sociálního míru.

Konečně 3. listopadu, v den šedesátého výročí narození univ. prof. dra Jos. Grubera, který byl až do samé své smrti předsedou Soc. ústavu, bylo vzpomenuo za velmi hojné účasti členstva přednáškou prof. dra J. Macka vědeckých zásluh zesnulého a jeho velké životní práce v oboru českého národního hospodářství. Proslov prof. Macka, jež otiskuje toto číslo Soc. revue, vyšel spolu se vzpomínkovými a hodnotícími statěmi dra E. Šterna, dra B. Živanského a dra J. Janka spolu s podrobnou bibliografií literárních prací Gruberových v samostatné publikaci jako 19. číslo Publikací Soc. ústavu.

Mimo to vydán byl Soc. ústavem jako 18. číslo Publikací: »Mezinárodní sjezd sociální politiky v Praze 2.—4. října 1924. Těsnopisecká zpráva, podaná Mezinárodní sjezdovou kanceláří.« (Str. 283. Kč 36.—.) Není pochyby, že české znění sjezdového protokolu, který vyšel současně nákladem Mezinár. asociace pro zák. ochranu dělnictva francouzsky a německy, přijde velmi vhod všem, kdož se zabývají sociální politikou. Pražský kongres nabyl nečekaného významu nejen svým rozsahem, počtem delegátů, kteří na něj zavítali z 31 států, nýbrž především věcným ideovým svým rázem a hodnotou projevů mnohých jeho řečníků i osobní vědeckou nebo politickou prestyží četných kongresistů. Velké důležitosti nabyli i závažnosti předmětu svého jednání: o hospodářských, mravních a sociálních důsledcích osmihodinové doby pracovní, o odpovědnosti a úkolu zaměstnanectva v technickém, hospodářském a sociálním vedení závodů a o povinnosti společností v době hospodářských krisí, zvláště o ochraně proti nezaměstnanosti. Byl proto pražský sjezd označován přímo za mezník v dosavadním vývoji sociální politiky. Myšlenková jeho bohatost, kterou nemohly plně vystihnouti stručné referáty denního tisku, teprve vyniká v podrobné stenografické reprodukci sjezdového jednání, v němž byly projednávány otázky všestranně osvětleny zástupci všech důležitějších průmyslových států, kteří sdělili tu zkušenosti svých zemí a názory svých národů. České vydání k vlastnímu těsnopiseckému zápisu připojuje ještě bibliografický soupis všech publikací a podává přehled projevů světového tisku o pražském kongresu, vyznívající v zasloužené uznání významu sjezdu, vřelé ocenění krás Prahy a uznalé kvitování práce místního pořadatelstva.

Dne 19. října byla konána schůze představenstva Soc. ústavu, kde podal I. jednatel dr. E. Štern podrobný referát o ustavení Mezinárodní společnosti pro sociální pokrok, která se ustavila letos v Bernu po výročních poradách Mezinár. asociace pro zák. ochranu dělníků a Mezinárodní asociace pro boj s nezaměstnaností, jež splynuly v novou organizaci. Na poradách zastupovali Soc. ústav Č. S. R. dr. E. Štern a dr. J. Kose. Porad zúčastnilo se na 150 delegátů ze 17 států (Anglie, Belgie, Číny, Dánska,

Finska, Francie, Holandska, Itálie, Japonska, Německo, Norska, Polsko, Rakouské republiky, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko a Československo) a obou Internacionál, amsterodamské a křesťanské. Při ustavení nové Společnosti určeny za oficiální jazyky francouzina, angličina a němčina, ale na návrh československého zástupce přijato do stanov, že i další jazyky mohou být zavedeny jako oficiální. V čelo Společnosti pro sociální pokrok postaven 11členný čestný výbor, do něhož jsou povoláni doživotně vynikající muži sociální teorie a praxe z jednotlivých států a 14členný výbor akční. Do prvního čestného výboru byli zvoleni H. Greulich (Švýcarsko), L. Brentano (Německo), d'Eza (Španělsko), A. Fontaine (Francie), A. Loria (Itálie), E. Mahaim (Belgie), W. H. Nollens (Holandsko), v. Nostitz (Německo), A. Thomas (Francie), Sidney Webb (Anglie) a L. Winter (Československo). V akčním výboru zasedají: předseda dr. K. Renner, místopředsedové A. Lachenal, L. Varlez a Pfister, generálním sekretářem je A. Boisard, redaktorem revue St. Bauer, pokladníkem K. Blarer a členy F. Bargoni, Debes, lady Hall, L. Heyde, M. Lazard, J. Reichesberg, E. Štern, Th. Tcbler a A. Woycicki. Soc. ústav Č. S. R. stal se národní (státní) odbočkou Mezinár. společnosti pro soc. pokrok pro Československo. Na věcném pořadu bernských porad bylo jednání o hromadném najímání dělnictva, jež podle přijaté resoluce má se dít jedině prostřednictvím veřejných zprostředkovatelen práce. Při tom na návrh čs. zástupce bylo přijato provést šetření o právním postavení cizích dělníků a dát otázku jeho na pořad příštího zasedání. Dále jednáno o pojištění pro případ nezaměstnanosti, při čemž usneseno konstatovati, že bez něho nelze sociální pojištění považovati za úplné. Z porad vyšla také výzva k mezinárodní organizaci práce, aby vlády vysílaly na konference též zástupce obchodních zaměstnanců a aby konvence se neomezovaly jen na průmyslové dělnictvo, nýbrž aby se vztahovaly i na zaměstnance v obchodu. V otázce minimálních mezd vznesen apel na M. Ú. P., aby věci věnoval pozornost, a na národní sekce, aby o domácí práci podaly ústřední asociaci zprávu do 6 měsíců. V dalším jednalo se o otázce placených dovolených a na návrh čs. zástupce rozhodnuto nepodrobovati věc teprve studiu, nýbrž principiálně uznat nezbytnost placených dovolených dělnických a žádat, aby byly všude zavedeny zákonem. Konečně octla se na pořadu porad i otázka osmihodinové pracovní doby resolucí, žádající, aby národní (státní) organizace Mezinárodní společnosti pro soc. pokrok ve svých státech se zasadily o bezodkladnou ratifikaci washingtonské konvence. Zmínky zasluhuje, že při recepci, pořádané bernskou sekci, byl předváděn propagační film z mezinárodního sjezdu soc. politiky v Praze 1924, který se tak líbil, že si ho bernská sekce vyžádala na delší dobu pro další předvádění ve Švýcarsku.

Ze styků s cizinou je ještě uvést, že o činnosti Soc. ústavu Č. S. R. bylo referováno v »L'avenir du travail« (II., č. 3, str. 130) a v »Zukunft der Arbeit« (II., č. 3, str. 94) a data o Soc. ústavě byla zařazena do ročenky »Minerva«, Jahrbuch der gelehrten Welt 1925.

Pokud jde o vnitřní organizaci, byl nově upraven řád pracovních odborů, řád pro jmenování členů a řád Fondu Gruberova, jež Soc. revue otiskuje:

Řád pro jmenování členů.

§ 1. — Členem Sociálního ústavu Československé republiky může být zvolen pouze ten, jehož navrhl předsednictvu některý řádný člen za člena ať řádného, ať dopisujícího.

§ 2. — Návrh musí být učiněn písemně a motivován (s podrobným

vymezením, pro kterou činnost, ať praktickou, ať theoretickou, je kdo navrhován za člena Sociálního ústavu), dále s výslovným uvedením, je-li navrhován za člena řádného nebo dopisujícího. Při tom je k tomu hledět, aby za členy řádné byli navrhováni po pravidlu jenom ti, kdož mají stále bydliště v Praze. Jinak je hleděti k tomu, aby navrhovaný — kde toho nevyklučují zvláštní ohledy — prošel dříve kategorií členů dopisujících, než by byl zvolen členem řádným.

§ 3. — Předsednictvo Sociálního ústavu předloží návrh k dobrozdání předsednictvu třídy, do jejíhož oboru práce navrhovaného zejména přísluší. Dobrozdání třídního předsednictva předloží pak se svým návrhem představenstvu Sociálního ústavu.

§ 4. — Jmenování členů Sociálního ústavu panem ministrem sociální péče není ovšem nijak vázáno; ale předsednictvo Sociálního ústavu má právo pana ministra upozorniti na osoby, o nichž soudí, že by zasluhovaly býti jmenovány členy Sociálního ústavu.

Řád pracovních odborů Sociálního ústavu Československé republiky.

§ 1. — Činnost pracovních odborů koná se jednak ve schůzích jejich členů, jednak opatřeními předsednictva pracovního odboru.

§ 2. — Na členských schůzích odboru konají se přednášky a rozhovory, jejichž thema určí předsednictvo odboru. Přihlásí-li některý člen odboru přednášku nebo zahájení rozhovoru, musí předsednictvo dáti přednášku tu na pořad odborové schůze nejdéle do šesti měsíců.

§ 3. — Přednášky a zahájení rozhovoru, které byly vykonány na vyzvání předsednictva, honorují se podle zásad obvyklých v Sociálním ústavě.

§ 4. — Předsednictvo odboru 1. určuje přednášky a jednání členských schůzí odborových, 2. navrhuje předsednictvu Sociálního ústavu práce, jež by měly býti otištěny v Publikacích Sociálního ústavu, 3. podává předsednictvu Sociálního ústavu dobrá zdání o návrzích na volbu nových členů Sociálního ústavu, 4. dává podněty a návrhy předsednictvu Sociálního ústavu, týkající se činnosti ústavu, 5. provozuje jakoukoliv jinou odbornou činnost připuštěnou stanovami Sociálního ústavu, při čemž ovšem o provádění dohoduje se s předsednictvem Sociálního ústavu.

Řád fondu Gruberova.

§ 1. — Úkolem fondu Gruberova je sloužiti podpoře sociálního vzdělání v Československé republice.

§ 2. — Za tím účelem z úroků Gruberova fondu mohou býti vypisovány ceny, udíleny studijní a cestovní podpory, vypláceny čestné honoráře za vědecké práce, předložené v rukopise nebo vydané tiskem a za přednášky, proslovené v Sociálním ústavě Československé republiky.

§ 3. — Jakým z uvedených způsobů kdy se užije výnosu Gruberova fondu určí vždy předsednictvo Sociálního ústavu Československé republiky.

§ 4. — Ceny, podpory nebo čestné honoráře udílejí se zatím každého třetího roku v den smrti dra Josefa Grubera (3. května).

Kdyby jmění fondu Gruberova přiměřeně stouplo, může představenstvo Sociálního ústavu Československé republiky rozhodnouti, aby ceny, podpory nebo čestné honoráře byly udíleny i ve lhůtách kratších, ne však častěji než jednou do roka.

Ceny a podpory z fondu Gruberova vypisují se nejméně půl roku na před. Čestné honoráře mohou býti poskytnuty bez předchozího vypsání.

§ 5. — O přiznání ceny, podpory nebo čestného honoráře rozhoduje předsednictvo Sociálního ústavu Československé republiky, které však je při udílení ceny vázáno návrhem příslušné komise.

Při vypsání ceny předsednictvo Sociálního ústavu Československé republiky jmenuje hned a veřejně oznámí nejméně tříčlennou komisi, složenou z odborníků, která učiní návrh o přiznání ceny.

§ 6. — Fond Gruberův se skládá z příspěvků, které se dosud již sešly nebo které příště jemu budou věnovány.

§ 7. — Výnosu fondu Gruberova použije se po prvé po uplynutí tří let od doby, kdy fond ten dosáhne výše 10.000 Kč.

Do fondu toho dále přispěli k uctění památky Gruberovy: Ministerstvo soc. péče 5000 Kč, pp. min. r. dr. J. Brablec 100 Kč, prof. Vys. školy obchodní dr. J. Macek 100 Kč, ministr soc. péče dr. L. Winter 500 Kč, gen. sekretář Ústředí obch. a živn. komor dr. B. Živanský 200 Kč a dále místo věnce na rakev pres. šefa, min. r. dra J. Synáčka Soc. ústav 500 Kč. Celkem se tedy dosud sešlo do Gruberova fondu 10.100 Kč.

Po smrti předsedy Soc. ústavu prof. dra J. Grubera bylo nezbytno na zbývající část funkčního období, které končí počátkem roku 1926, pověřiti úřadováním místopředsedu. Poněvadž místopředseda dr. L. Winter jako ministr sociální péče je úplně zabrán svým úřadem, zvolen byl představenstvem za druhého místopředsedu dr. Jos. Macek, prof. Vys. školy obchodní, jež ministr sociální péče pověřil řízením Sociálního ústavu.

Nově členy Soc. ústavu byli zvoleni: řá d n ý m i pp. dr. Rudolf H o t o w e t z, ministr m. sl. v Praze — dr. Dobroslav K r e j č í, profesor Masarykovy university v Brně — dr. August M i ř i č k a, profesor Karlovy university v Praze — MUDr. Max P o p p e r, lékař v Praze — Jindřich T r n o b r a n s k ý, poslanec v Praze — dr. Eduard V ō n d r u š k a, ministerský rada Stát. úřadu pozemkového v Praze — ing. Jan Z á h o r s k ý, profesor Vysokého učení technického v Praze — dr. Robert Z u c k e r k a n d l, profesor německé university v Praze — dr. B. Ž i v a n s k ý, gen. tajemník Ústředny obch. a živn. komor v Praze — Cyril M e r h o u t, odborový rada v ministerstvu školství; a členy dopisujícími: pp. MUDr. E. B ř e s k ý, tajemník Masarykovy ligy proti tuberkulóze v Praze — dr. Cyril Č e c h r á k, univ. docent, úředník Státního úřadu statistického v Praze — dr. Rudolf D o m i n i k, profesor Masarykovy university v Brně — Frant. H a u f, redaktor »Svépomoci« v Praze — dr. Vladislav K l u m p a r, tajemník Ústředního svazu čs. průmyslníků v Praze — dr. Jaroslav K o s e, úředník Mezinárodního úřadu práce v Ženevě — dr. H. L a m b e r g, ředitel válcovny kovů v Přívoze — Václav L e n z, profesor, úředník Všeobecného pens. ústavu v Praze — dr. Julius L o e w i, docent německé university v Praze — dr. Jan M a t ě j k a, docent Karlovy university v Praze — V. P a t z a k, profesor v ministerstvu školství a nár. osvěty — Leopold S a ň k a, revident stát. drah v Brně — Václav T l a p á k, instruktor ministerstva soc. péče — dr. B. V a š e k, profesor na bohoslovenské fakultě v Olomouci — Jos. V o s e c k ý, tajemník Československé obce dělnické v Praze a Vl. V y d r a, rada poj. služby v ministerstvu soc. péče.

Z Masarykovy sociologické společnosti.

V podzimním období podařilo se Masarykově sociologické společnosti realizovati nejdůležitější z úkolů, jež si vytkla: Její péčí a za redakce In. A. Bláhy, B. Foustky, E. Chalupného, J. Krále, J. Macka a V. Škriacha počala